

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Petrol Piyasasının Doğası Değişiyor

Haber:

İran savaşını sona erdirmeye yönelik bir çerçevenin ilan edilmesiyle birlikte petrol fiyatları hemen düştü; ancak işlem ekranlarındaki bu ani düşüş, piyasanın savaş öncesindeki durumuna geri döndüğü anlamına gelmemektedir; zira petrol şirketleri, ticaret firmaları ve analistlerin tahminleri; sevkiyat akışının yeniden sağlanmasının, stokların, taşımacılığın, sigorta işlemlerinin ve üretimin tekrar dengeye kavuşmasının, ateşkes kalıcı olsa bile aylara ihtiyaç duyacağına, belki de bir yıl veya daha fazla uzayabileceğine işaret etmektedir. (El Cezire Net)

Yorum:

Küresel ekonomi ve enerji çevrelerinde, İran'a karşı yürütülen savaşın ardından askerî operasyonlar durup petrol arzı tamamen normale dönse bile, dünya petrol piyasasının eski doğal haline geri dönemeyebileceği yönündeki uyarılar giderek artmaktadır. Birçok uzman, son krizin küresel enerji sisteminin kırılma noktasını ve özellikle dünya petrol ticaretinin önemli bir kısmının geçtiği Hürmüz Boğazı başta olmak üzere bu sistemin hassas deniz geçitlerine olan büyük bağımlılığını ortaya çıkardığını düşünmektedir.

Ayrıca son gelişmeler enerji ithalatçısı birçok ülkeyi, enerji güvenliğine ilişkin politikalarını yeniden gözden geçirmeye, stratejik rezervlerini güçlendirmeye ve gelecekte benzer krizlerin tekrarlanabileceği endişesiyle daha istikrarlı alternatifler ve tedarik kaynakları aramaya sevk etmiştir.

Ekonomik küreselleşme, geçtiğimiz on yıllar boyunca, küresel ticaret ve enerji akışının güvenli ve açık kalmaya devam edeceğini, uluslararası tedarik zincirlerinin ise kesintisiz bir şekilde işleyebileceğini ifade eden bir varsayım üzerine kurulmuştu; ancak Ukrayna'dan Orta Doğu'ya kadar ardı arkası kesilmeyen savaşlar, bu inancı kökünden sarsmaya başlamıştır.

Eğer Amerika'nın İran'a karşı yürüttüğü savaş bir şeyi açığa çıkardıysa o da mutlak ekonomik bağlantı fikri üzerine kurulan dünyanın, her zamankinden daha fazla istikrarsızlığa açık hale gelmiş olduğudur; çünkü bir deniz geçiş yolunun kapatılması ya da bir petrol tesisinin devre dışı bırakılması tehdidi bile küresel piyasaları altüst etmek ve endişe ile enflasyon dalgalarını alevlendirmek için yeterli olmuştur.

Burada petrol fiyatlarının sonsuza kadar yüksek kalacağını kastetmiyoruz; aksine bizzat petrol piyasasının yapısının değiştiğini kastediyoruz. Olası değişikliklerin en önemlileri arasında şunları söyleyebiliriz:

1- Hürmüz Boğazı'ndaki istikrar yanılması sona ermesi: Uzun yıllar boyunca yatırımcılar, boğaz üzerinden petrol geçişini neredeyse kesin bir şey olarak kabul ediyorlardı; ancak savaş, bu geçişin aniden kesintiye

uğrayabileceğini veya kısıtlamalara maruz kalabileceğini ortaya koymuştur. Bu da ülkeleri ve şirketleri stratejik hesaplamalarını yeniden yapmaya itecektir.

2- Siyasi primin artması: Savaş sona erse bile nakliye şirketleri, sigorta firmaları ve yatırımcılar yaşananları çabucak unutmayacaktır; bu nedenle fiyatların üzerine binen bu ek prim, uzun yıllar boyunca devam edebilir.

3- Alternatif arayışlarının hız kazanması: Özellikle Asya ve Avrupa'daki büyük ithalatçı ülkeler, enerji kaynaklarını daha fazla çeşitlendirmeye, stratejik stoklarını genişletmeye ve denizdeki darboğazları aşan alternatif nakil yolları ile boru hatlarına yatırım yapmaya daha fazla çaba göstereceklerdir.

4- Nüfuz dengelerinin değişmesi: Kriz dönemlerinde istikrarlı tedarik sağlayabilen herhangi bir ülke ister Körfez de olsun ister onun dışından olsun daha fazla nüfuz kazanacak olup bu da önümüzdeki yıllarda ekonomik ve enerji ittifaklarının yeniden şekillenmesine yol açabilir.

Bunların dışında daha çok vardır; bu nedenle bu savaşın ardından petrol piyasasının jeopolitik risklere karşı daha hassas bir hale geleceğini ve Körfez bölgesinin istikrarına olan güvenin savaş öncesine kıyasla azalacağını söyleyebiliriz.

Trajikomik olan şey, yeryüzündeki en büyük zenginliklerin Müslüman ülkelerde bulunmasına rağmen, Batı'nın gelip bunları çalması ve kontrol etmesidir. Eğer bizim bir devletimiz olsaydı, hiç kimse rızkımızı ve Allah'ın bize bahsettiği şeyleri kontrol edemezdi. Dolayısıyla bu servetleri ancak İslami hayatı yeniden başlatmak ve Hilafet Devleti'ni siyaset sahnesine geri getirmek için çalışanlarla birlikte çalışırsak ve bizleri, hem bizi hem de servetlerimi ve kanlarımızı koruyacak ve İslam'ın izzetini yeryüzüne geri döndürecek bir Halife yönetirse geri kazanabiliriz; Allah'ın izniyle bu çok da uzak değildir.

Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz ki Allah, kendi dinine yardım edene mutlaka yardım eder. Şüphesiz ki Allah, çok kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.”** [Hac 40]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Nebil Abdulkerim